

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет технологій та дизайну
Освітня програма	10973 Підприємництво та комерційна діяльність
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет технологій та дизайну
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	10973
Назва ОП	Підприємництво та комерційна діяльність
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Ільченко Вікторія Миколаївна, Гомба Андрій Васильович, Рєпіна Інна Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	23.02.2021 р. – 25.02.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://knutd.edu.ua/files/dostupdopi/Vidomosti-samootsinyuvannya/op-pkd-076_05.02.2021.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.knutd.edu.ua/files/dostupdopi/Vidomosti-samootsinyuvannya/progr_KNUTD_23-25.02.2021.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма (ОПП) «Підприємництво та комерційна діяльність» є актуальною в контексті задоволення кадрових потреб у високопрофесійних фахівцях, які володіють навичками ведення бізнесу, що базуються на сучасних економічних знаннях, уміннях, програмних результатах навчання і відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за основними дескрипторами. ЗВО дотримується всіх нормативно-правових вимог до організації освітнього процесу.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильними сторонами та позитивними практиками є: 1. Цілі та зміст ОПП «Підприємництво та комерційна діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти корелюються з чинною Концепцією освітньої діяльності і Стратегією розвитку КНУТД. Спостерігається стійкий попит та зацікавленість на ринку праці до випускників ОПП. 2. Правила прийому на навчання за ОП враховують особливості самої освітньої програми через варіативність конкурсних предметів. 3. В КНУТД функціонує центр менеджменту якості освітньої діяльності. Проводиться анкетування здобувачів і випускників ОП на предмет моніторингу якості освітньої програми та змісту навчального процесу. 4. При проектуванні ОП враховано досвід провідних вітчизняних і іноземних ЗВО. Наявна можливість у здобувачів отримання подвійного диплому КНУТД та Академії Вищої Школи Бізнесу (Польща). 5. ОПП «Підприємництво та комерційна діяльність» КНУТД має в своїй структурі потужний блок практичної підготовки (24 кредити ЄКТС). Кращою практикою освітньої діяльності є співпраця з АТ КБ «ПриватБанк» щодо запровадження онлайн практики на програмі «Починаючий підприємець». 6. КНУТД робить реальні кроки щодо запровадження дуальної освіти. Наразі планує підписати відповідний договір з ТОВ «ВОРЛД ГРІНІЗЕЙШЕН СИСТЕМ». 7. Введено в дію ряд нормативних положень, що регламентують чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та програмних результатів навчання. У КНУТД прописані правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. 8. Університет створює умови для поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми. КНУТД ініціював проведення Всеукраїнських науково-практичних конференцій «Підприємницькі ініціативи» та «Актуальні проблеми інноваційного розвитку кластерного підприємництва в Україні». 9. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності КНУТД, що підтверджено реалізацією Спільного Українсько-Литовського науково-дослідного проекту «Українська освітня платформа (для демобілізованих солдатів АТО) – навчальна дорожня карта «Крок до підприємництва». 10. Науково-педагогічні працівники, задіяні у реалізації ОП, активно приймають участь у різноманітних формах підвищення кваліфікації і стажувань як на вітчизняному, так і міжнародному рівні та збільшили кількість наукових публікацій у наукометричних базах Scopus, WofS. 11. Фінансові та матеріально-технічні ресурси повністю задовольняють потреби учасників освітнього процесу. Здобувачі освіти мають нарівні із НПП доступ до наукометричних баз Scopus і WofS. В КНУТД на основі Moodle розроблено інформаційно-комунікаційну платформу – Модульне середовище освітньої програми (МСОП). 12. В КНУТД є практика викладання особам з вадами слуху, для проведення занять університет наймає сурдоперекладача. Навчальні корпуси обладнані всіма необхідними засобами для безперешкодного доступу осіб з особливими потребами.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

В ОПП «Підприємництво та комерційна діяльність» відсутня матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК (за 6 рівнем) зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Рекомендації: додати вищезазначену таблицю до ОП згідно Стандарту. 2. Існує потреба у формуванні анкет для опитування роботодавців щодо якості освітньої програми та змісту навчального процесу. Рекомендації: розробити форму анкети та провести опитування потенційних роботодавців. 3. В структурі ОП практична підготовка недиференційована за різновидами практики. Рекомендації: диференціювати ОК30 ОП відповідно різновидам практичної підготовки і більш фокусовано визначати компетентності та ПРН, які отримують здобувачі у ході проходження навчальної та виробничої практики. 4. При соціологічному опитуванні мають місце негативні коментарі студентів відносно обсягу ОК14 Статистика. Рекомендації: співставити реальну кількість завдань, що передбачено ОК14 з часом, відведеним на їх виконання, а також встановити причини низької мотивації викладача до виконання свого навантаження. 5. Методи навчання за освітніми компонентами майже у 100% дисциплін є однаковими. Рекомендації: диференціювати методи навчання за специфікою ОК і програмними результатами, що вона формує. 6. Система розподілу балів отриманих студентом в ході опанування дисципліни знижує вагомість екзамену в процесі навчання. Рекомендації: переглянути систему оцінювання на предмет підвищення вагомості екзамену. 7. В нормативних документах вказано, що перевірка унікальності текстів студентських робіт відбувається за допомогою програми Unichesk, проте в ході бесіди з ЕГ викладачі та здобувачі ОП не надали чіткої відповіді про її назву. Пропозиція: проводити вебінари з особливостей використання даної програми для перевірки тексту. 8. Серед НПП групи забезпечення освітньої програми відслідковується кількісна нерівномірність наукових публікацій у фахових виданнях і наукометричних базах Scopus, WoS. Рекомендації: при складанні індивідуальних планів роботи НПП звернути увагу на відповідність публікацій у фахових виданнях і наукометричних базах Scopus, WoS дисциплінам, що викладаються на ОП та збільшити кількість публікацій у зазначених виданнях за подібним принципом. 9. Представники НПП групи забезпечення невпевнено володіють цифровими технологіями.

Рекомендації: запровадити в університеті курси підвищення кваліфікації з діджиталізації освітнього процесу. 10. Аналіз результатів анкетування та опитування здобувачів не надається у відкритому доступі. Рекомендації: оприлюднювати результати анкетування та опитування на сайті університету (в доступі до публічної інформації). 11. Обробка анкетних даних щодо якості освітнього процесу потребує залучення фахівців-соціологів для отримання фахових аналітичних звітів. Рекомендація: в процесі обробки анкетних даних залучати фахівців-соціологів, що дозволить суттєво підвищити якість отриманої інформації.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Основним документом, що регламентує діяльність університету, є його Статут за нової редакції 2020 року (https://knutd.edu.ua/files/dostupdopi/statut_knutd_2020.pdf), в якому концепція освітньої діяльності базується на підготовці висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринках праці фахівців для закладів освіти та наукових установ, органів державної влади, підприємств усіх форм власності за всіма рівнями вищої освіти (доктор наук, доктор філософії, магістр, бакалавр, молодший бакалавр), освітньо-професійним ступенем фахового молодшого бакалавра, утвердження національних, культурних і загальнолюдських цінностей. Стратегія розвитку університету визначає місію університету, яка полягає в активній участі у особистому розвитку кожної людини, її вихованні й удосконаленні здібностей, сприянню самореалізації особистості протягом життя (у рамках загальнолюдської моралі) (https://knutd.edu.ua/files/dostupdopi/KNUTD_development_strategy_2019-2023.pdf). Стратегія університету розроблена на період 2019-2023 рр., є актуальною і програма підготовки здобувачів вищої освіти I бакалаврського рівня чітко корелюється до місії університету. Це підтверджується в частині забезпечення здобувачами вищої освіти загальних і фахових компетентностей для розробки інноваційних ідей в сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов. Під час зустрічі з керівництвом університету, проректорка з науково-педагогічної діяльності Моргулець О.Б. зазначила, що контингент студентів протягом чотирьох років набору на програму підготовки бакалаврів із спеціальності 076 «Підприємство, торгівля та біржова діяльність» в цілому відповідає обсягу набору, незважаючи на малу (2-3 на рік) кількість місць за рахунок держзамовлення (2017 р. – 33 особи, 2018 р. – 57 осіб, 2019 р. – 75 осіб, 2020 р. – 64 особи) і має тенденцію до стійкого попиту на спеціальність з огляду до умов розширення сфери послуг. Отже, потенційні можливості розвитку ОП високі, вона є прикладною, практичною і необхідною в умовах мінливого середовища підприємницької діяльності та висловила наміри щодо підтримки, супроводу, розвитку ОП та приділення їй науково-освітньої уваги. Унікальність ОП «Підприємство та комерційна діяльність» полягає у врахуванні при підготовці здобувачів особливостей сфери послуг задля усвідомлення ними широкого спектру можливостей реалізації власної активності в підприємницьких та торговельно-посередницьких структурах з різними організаційно-правовими формами, масштабами діяльності; на формуванні компетентностей із критичного мислення, комерціалізації інновацій, вирішення завдань у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності. Отже, аналіз цілей ОП, перспектив розвитку, її міждисциплінарний характер підтвердили їх відповідність місії та стратегії розвитку КНУТД.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час зустрічей в різних фокус-групах зі стейкхолдерами ЕГ з'ясувала, що в КНУТД з метою забезпечення якості освітньої програми та відповідно до визначеної процедури моніторингу й періодичного її перегляду (Положення затверджено Вченою радою КНУТД протокол №2 від 27.11.2019 р.) проведені анкетування здобувачів вищої освіти, випускників та опитування роботодавців, позиція яких в першу чергу береться до уваги під час оновлення освітньої програми. В КНУТД налагоджено процес опитування здобувачів освіти через анкетування шляхом надсилання Google-форми на їх електронні адреси. Також експертна група отримала підтвердження, зокрема протоколи засідань кафедри №9 від 12.02.2020 та №10 від 14.12.2020, в яких відображено пропозиції стейкхолдерів, а саме: за результатами попередніх анкетувань здобувачів, випускників та співбесід з роботодавцями з метою підсилення ОП «Підприємство та комерційна діяльність» прийнято рішення про введення додаткових дисциплін («Економіко-математичні методи та моделі», «Підприємство в сфері торговельно-посередницьких послуг», «Підприємська

та біржова діяльність», «Організація торгівлі», «Логістика», «Зовнішньоекономічна діяльність») за рахунок зменшення непрофільних дисциплін та збільшення годин на основні дисципліни (зокрема, збільшення обсягів ОК «Економічна інформатика» до 6 кредитів). На підставі проведеного опитування студентів було переглянуто робочу програму з дисципліни «Оцінка ефективності бізнесу» (стара назва «Аналітичне забезпечення ефективності бізнесу») з посиленням акценту на здобуття фахових компетентностей та програмних результатів навчання за ОП. Під час зустрічі з роботодавцями Пересипко О.М., директор компанії ТОВ «ВОРЛД ГРІНІЗЕЙШЕН СИСТЕМ», зазначив, що проектна група ОП врахували їх думку та внесли коригування до тем дисципліни «Основи підприємництва». Смірнов О.В., директор ТОВ «ОЛДІМ» відмітив, що внесено пропозиції у зміст дисципліни «Підприємництво в сфері торговельно-посередницьких послуг». Лимар І.А., головний спеціаліст консалтингової компанії «Фірма ЮА-Рішення для бізнесу», відмітила що дуальна освіта є ефективною формою в Європі та світі, тож є потреба у розробці ОП із дуальної форми навчання. Під час проведення зустрічі зі здобувачами Серпутько А.С. зазначив, що студенти обирають дисципліни вільного вибору із загальноуніверситетського каталогу. Організаційно це відбувається в модульному середовищі, де студенти на своїх індивідуальних сторінках (що підтверджує факт їх особистого вибору) мають можливість визначитися з дисциплінами. Окремо Лесюта Н.Ю. відмітила про можливість вибору при вивченні іноземних мов з урахуванням базового рівня знання тої чи іншої мови. Таким чином, позиції та потреби стейкхолдерів при формуванні цілей та програмних результатів навчання ОП значною мірою враховуються.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі та програмні результати навчання ОП враховують тенденції розвитку ринку праці щодо формування попиту на фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, акцентуючи увагу на особливостях сфери послуг. Згідно положення «Про порядок реалізації моніторингу та перегляду освітньої програми у КНУТД» гарант і проектна група ОП постійно враховують сучасні закономірності та зміни тенденцій у спеціальності, проводять моніторинг вакансій на ринку праці й вимог роботодавців до компетенцій, що і впливає на перелік ОК програми, їх змістовному наповненні, варіативності вибіркового дисциплін. Зміст ОП переглядається 1 раз на рік, процедурно вивчивши запити і пропозиції, результати опитувань всіх зацікавлених стейкхолдерів. Проектна група застосовує практику проведення екскурсій, публічних лекцій (<https://drive.google.com/file/d/1VyordBTM2ejTX7AVyiSjwaLopLGH3nH2/view>), тренінгів (<https://knutd.edu.ua/pod-ta-publkat/news/13361/>, <https://knutd.edu.ua/pod-ta-publkat/news/13059/>), конференцій (<https://knutd.edu.ua/pod-ta-publkat/news/13088/>, <https://knutd.edu.ua/pod-ta-publkat/news/13091/>) та крутих столів із залученням стейкхолдерів-роботодавців, що дозволяє здобувачам більш ретельно відстежувати тенденції спеціальності й ринку праці. Галузевий контекст ОП «Підприємництво та комерційна діяльність» відображено в робочих програмах дисциплін «Менеджмент у сфері послуг», «Товарознавство», «Підприємництво в сфері торговельно-посередницьких послуг». При розробці ОП були використані освітні програми ЗВО України, серед яких ДВНЗ «Київський економічний університет ім. В. Гетьмана», Дніпровський національний університет ім. О.Гончара, Національний університет «Львівська політехніка», Херсонський державний університет, що дозволило структурувати компоненти ОП, грамотно побудувати структурно-логічну схему підготовки бакалавра, посилити практичну спрямованість. До групи іноземних освітніх програм належать програми: спільний Українсько-Литовський науково-дослідний проект 2018-2019 рр. («Українська освітня платформа (для демобілізованих солдатів АТО) – навчальна дорожня карта «Крок до підприємництва»); програма стажування Experiences in promoting gender equity in higher education leadership 2017 «Впровадження концепції гендерно-чутливого середовища на факультеті підприємства та права КНУТД» (DAAD); «Mobility project Exchange of staff and students from Erasmus+ partner countries KA107 Educational Mobility of Students and Staff with Partner Countries» 2018-2019; програма розвитку лідерського потенціалу університетів України під патронатом BritishCouncil 2017-2019. ОП є конкурентоздатною завдяки акцентуванню на особливостях у сфері послуг. Таким чином, цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти у галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність першого (бакалаврського) рівня було затверджено 13.11.2018 р. № 1243. ОП у цілому відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для бакалаврського рівня, а також затвердженому освітньому стандарту. Програма містить усі 22, необхідних за стандартом, загальних та фахових компетентностей та 20 програмних результатів навчання. Форма атестації здобувачів вищої освіти також відповідає вимогам стандарту. Отже, освітня бакалаврська програма дозволяє досягти, визначених стандартом, результатів навчання за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», а також у цілому, відповідає 6 рівню Національної рамки кваліфікацій та першому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 519 від 25.06.2020 р.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. Цілі та зміст ОП «Підприємництво та комерційна діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти корелюються з чинною Концепцією освітньої діяльності і Стратегією розвитку КНУТД. 2. Спостерігається стійкий попит та зацікавленість в ОП, враховуючи незначну кількість місць за рахунок державного замовлення (2-3 на рік). 3. Реальна співпраця із роботодавцями, які мотивовані до участі у формуванні якісної освітньої програми та залучені до проведення публічних лекцій, тренінгів, круглих столів, конференцій. 4. Проводиться онлайн-тестування здобувачів і випускників ОП та моніторинг результатів щодо якості освітньої програми та змісту навчального процесу. 5. Студенти реально обирають дисципліни вільного вибору із загальноуніверситетського каталогу на своїх індивідуальних сторінках, що підтверджує факт їх особистого вибору. 6. Враховано досвід провідних вітчизняних і іноземних ЗВО при формуванні змісту ОП «Підприємництво та комерційна діяльність».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1. В ОП «Підприємництво та комерційна діяльність» відсутня матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК (за 6 рівнем) зі спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Рекомендації: додати вищезазначену таблицю до ОП згідно Стандарту. 2. Існує потреба у формуванні анкет для опитування роботодавців щодо якості освітньої програми та змісту навчального процесу. Рекомендації: розробити форму анкети та проводити опитування потенційних роботодавців.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП «Підприємництво та комерційна діяльність» першого (бакалаврського) рівня має достатній рівень відповідності за підкритеріями 1.1-1.4. Цілі освітньої програми корелюють із місією і стратегією розвитку університету. ОП є конкурентоздатною завдяки акцентуванню на особливостях у сфері послуг; через анонімне опитування здобувачів і випускників, залучення роботодавців до формування ОП, враховані інтереси всіх стейкхолдерів щодо змісту і якості навчання і викладання за ОП; вивчений досвід вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти щодо змісту бакалаврських програм і визначення переліку освітніх компонент. Студенти реально обирають дисципліни вільного вибору із загальноуніверситетського каталогу на своїх індивідуальних сторінках, що підтверджує факт їх особистого вибору. Враховано досвід провідних вітчизняних і іноземних ЗВО при формуванні змісту ОП; наявність подвійного диплому КНУТД та Академії Вищої Школи Бізнесу (Польща) надає здобувачам вищої освіти конкурентну перевагу на ринку праці. З огляду на зазначене, експертна група робить висновок про достатність відповідності ОП Критерію 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП «Підприємництво та комерційна діяльність» КНУТД становить 240 кредитів ЄКТС і відповідає ст. 5 ЗУ «Про вищу освіту» і вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Обов'язкові ОК за ОП 2020 склали 180 кредитів ЄКТС (75%). Обсяг вибіркового дисциплін ОП 2020 складав 60 кредитів ЄКТС (25 %). На практичну підготовку і атестації в ОП 2020 відведено по 24 кредити (10 %). Цикл загальної підготовки включає 8 освітніх компонентів 57 кредитів ЄКТС (23,75 %). Цикл професійної підготовки включає 22 освітні компоненти (у тому числі практичну підготовку) 123 кредитів ЄКТС (51,25 %).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених

цілей та програмних результатів навчання.

ОПП “Підприємництво та комерційна діяльність” складається з обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів. В свою чергу обов'язкові компоненти розподілено за циклами загальної та професійної підготовки. Мовну підготовку здобувачі ОПП “Підприємництво та комерційна діяльність” отримують опанувавши дисципліни ОК2 (12 кредитів), ОК3 (6 кредитів), ОК7 (12 кредитів). Програмні результати за ОК8 (9 кредитів), ОК9 (6 кредитів), ОК10 (6 кредитів), ОК14 (3 кредити) спрямовані на розвиток економіко-математичної, статистичної та ІТ-грамотності. Загальнопрофесійну підготовку здобувачів забезпечують: ОК11 (3 кредити), ОК12 (3 кредити), ОК15 (6 кредитів), ОК16 (6 кредитів), ОК17 (3 кредити), ОК22 (3 кредити), ОК23 (3 кредити), ОК29 (6 кредитів). Спеціальні професійні знання з підприємництва студенти отримують під час опанування дисциплін ОК13 (3 кредити), ОК19 (6 кредитів), ОК20 (3 кредити), ОК25 (3 кредити), ОК26 (9 кредитів), ОК27 (6 кредитів). На досягнення програмних результатів з комерційної діяльності спрямовані: ОК18 (6 кредитів), ОК21 (6 кредитів), ОК24 (6 кредитів), ОК28 (3 кредити). Отже, усі результати навчання забезпечуються обов'язковими освітніми компонентами, які логічно взаємопов'язані, а їх досягнення є реалістичним.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї Стандартом вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Програма дає змогу здобувачам опанувати теоретичні знання та отримати практичні навички у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності з урахуванням специфіки сфери послуг. Унікальність програми полягає в усвідомленні здобувачами можливостей реалізації власної справи в підприємницьких та торговельно-посередницьких структурах різних форм власності та масштабів діяльності.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Обсяг вибіркового дисциплін освітньо-професійної програми складає 25 % від загального обсягу кредитів ЄКТС ОПП 2020 р. Це у повній мірі забезпечує необхідний обсяг, передбачений законодавством. Для реалізації права здобувача на формування індивідуальної освітньої траєкторії ОПП “Підприємництво та комерційна діяльність” використовує загальноуніверситетський каталог дисциплін, який на час акредитації налічує 91 дисципліну (посилання на б з яких на момент роботи експертної групи були неактивними, за словами адміністрації, у зв'язку з модернізації сайту). Студент обирає по 2-і шести кредитні дисципліни у 3,4,5,6,7 семестрах, заздалегідь ознайомившись з їх змістом у сілабусах, розміщених на сайті університету: https://knutd.edu.ua/ekts/dvrzk_katalog/ Дани процеси урегульовані у п.10.10 та п.10.11 Положення про організацію освітнього процесу у КНУТД <https://knutd.edu.ua/files/ekts/documents/polozh-org-osv-proc.pdf> та у Положенні про академічну мобільність учасників освітнього процесу КНУТД https://knutd.edu.ua/files/dostupdopi/polozh_academ_mobility.pdf Під час інтерв'ювання експертна група отримала від студентів схвальну оцінку створених можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП “Підприємництво та комерційна діяльність” передбачають проходження здобувачами вищої освіти у 4-му, 6-му та 8-му семестрах 6-ти кредитної виробничої практики (загалом 18 кредитів ЄКТС), а у 2-му семестрі навчальної практики (6 кредитів ЄКТС). Під час інтерв'ювання студентка другого курсу Дарина Якимчук відмітила, що на момент акредитації проходить виробничу практику в АТ КБ “Приватбанк” в онлайн форматі з можливістю керування часом її проведення. Вдалим, на думку здобувача, є модульний принцип проходження практики з тестуванням і отриманням в кінці проходження практики сертифікату. Підтвердження даної інформації експерти отримали під час зустрічі зі стейкхолдерами. Керівник напрямку трудові ресурси АТ КБ “Приватбанк” Неля Гребініченко розказала про програму онлайн практики “Починаючий підприємець”. Навчальна практика відбувається в КНУТД на кафедрі підприємництва та бізнесу. Перелік баз виробничої практики формується кафедрою на основі аналізу можливостей підприємницьких, торговельних та біржових структур, а також їх придатності для проведення практики та подальшого потенційного працевлаштування здобувачів вищої освіти. Згідно Наказу № 267-уч. від 24.12.2020 р.: - на другому курсі студенти проходили виробничу практику на: ТОВ «Влад Плюс», Миколаївська обл., Первомайський р-н., с.Лиса Гора; АТ КБ «ПриватБанк» (онлайн); ПП Фірма «Ареал», м.Чернігів; ФОП Матіско В.О. (Суші-бар Васабі), Київська обл., Обухівський р-н., м.Українка; ФОП Богдан С.І. «Автосервіс», м.Конотоп, Сумська обл.; ФОП Потоцька С.В. ПП «Кафе-пекарня «Львівські круасани», м.Київ; ПП «Дозор-Зоря», м.Рівне; ФОП Чумаченко О.С. магазин «BIOS», м.Білгород-Дністровський, Одеська обл.; ТОВ «Радосінь», м.Київ та ін. - на третьому курсі студенти проходили виробничу практику на: АТ КБ «ПриватБанк» (онлайн); ТОВ «Газета Вишгород», Київська обл., м.Вишгород; ТОВ «Глорі-Пак», м. Київ; ФОП Шовкалюк Т.З., Вінницька обл., м.Жмеринка; ТОВ «Сільпо-Фуд», м.Київ; ФОП Власюк В, П., Рівненська обл., Сарненський р-н, с.

Ляхча; ТОВ «ВіКонсалт Про», м. Київ; ФОП Дидирко Олена Ігорівна, м. Львів та ін. - на четвертому курсі студенти проходили виробничу практику на: ФОП Македонський А.Е., «Ais safe», Київська обл., Києво-Святошинський р-н., с.Ходосівка; ТОВ «Глобал Петрол», м.Київ; ТОВ «ТД Український продукт», Київська обл., м.Васильків; ФОП Рябчук В.М. (ПП «Консул»), Запорізька обл., м.Пологи; ТОВ «Ламбервуд», м.Київ; ТОВ «Домінос Піцца Юкрейн», м.Київ; ТОВ «ВФ Ритейл», м.Київ та ін. Практична підготовка в ОПП “Підприємництво та комерційна діяльність” представлена ОК30 “Практична підготовка (навчальна та виробнича практика)”, яка формує у здобувачів компетентності ЗК2, ЗК3, ЗК6-10, ФК2, ФК4-8, ФК10 та програмні результати навчання ПРН1-9, ПРН13-19. Проте, зважаючи на різні види практики, що належать ОК30 експертна група рекомендує ЗВО диференціювати дану освітню компоненту і більш фокусовано визначати компетентності та ПРН відносно навчальної та виробничої практики.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

При спілкуванні зі здобувачами та викладачами ОП під час акредитаційної експертизи встановлено, що у процесі навчання студенти, крім професійних, набувають і соціальних навичок (soft skills). Для цього під час вивчення дисциплін (зокрема «Підприємництво та бізнес-культура», «Ділова українська мова», «Іноземна мова професійного спрямування» та ін.) викладачами застосовуються різноманітні методи – ділові ігри, мозковий штурм, спільні дискусії, розбір ситуаційних завдань. Також студентів мотивують до участі у конкурсах проєктів, що має значний вплив на формування у здобувачів soft skills. Студенти ОПП брали участь у виконанні спільного україно-литовського проєкту «Українська освітня платформа (для демобілізованих солдатів АТО) – навчальна дорожня карта «Крок до підприємництва». Результатом проєкту стало стажування 7 студентів кафедри у Vilniaus Kolegija University of Applied Sciences (Литва) за програмою «Соціальне підприємництво: погляд студентів».

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз навчального плану 2020 р. показав, що майже 68,11% загального обсягу навчального часу (4904 годин з 7200) відведено на самостійну роботу. На тиждень припадає 22-25 годин аудиторного навантаження. Зазначений обсяг достатній для досягнення цілей та програмних результатів навчання ОПП. Під час соціологічного опитування здобувачів ОП було виявлено, що відносно ОК14 “Статистика” залишено такий коментар: “Обсяг даної дисципліни занадто великий, методичних рекомендацій до виконання робіт дано не було, викладач не намагався зацікавити своїм предметом”. Навчальним планом на ОК14 “Статистика” відведено 3 кредити - це мінімальна кількість. Виходячи з цього, експертна група рекомендує ЗВО співставити реальну кількість завдань, що передбачено дисципліною, з часом, відведеним на їх виконання. Також слід встановити причини низької мотивації викладача до виконання свого навантаження.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Підприємництво та комерційна діяльність» за дуальною формою освіти на момент проведення акредитаційної експертизи не здійснювалася. Проте, під час інтерв'ювання стейкхолдерів-роботодавців, було озвучено директором ТОВ “ВОРЛД ГРІНІЗЕЙШЕН СИСТЕМ” Олександром Пересипко, що наразі розглядається питання підписання договору про навчання за дуальною формою із КНУТД.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. ОПП “Підприємництво та комерційна діяльність” КНУТД має в своїй структурі потужний блок практичної підготовки (24 кредити ЄКТС), що дозволяє сформувати у здобувачів краще представлення своєї майбутньої професії. 2. Кращою практикою освітньої діяльності є співпраця з АТ КБ «ПриватБанк» щодо запровадження

онлайн практики на програмі “Починаючий підприємець”. 3. ЗВО робить реальні кроки щодо запровадження дуальної освіти. Наразі планує підписати відповідний договір з ТОВ “ВОРЛД ГРІНІЗЕЙШЕН СИСТЕМ”. 4. ОПП “Підприємництво та комерційна діяльність” передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1. В структурі ОПП “Підприємництво та комерційна діяльність” практична підготовка недиференційована за різновидами практики. Рекомендації: диференціювати ОКЗО ОПП відповідно різновидам практичної підготовки і більш фокусовано визначати компетентності та ПРН, які отримують здобувачі у ході проходження навчальної та виробничої практики. 2. При соціологічному опитуванні мають місце негативні коментарі студентів відносно обсягу ОК14 Статистика. Рекомендації: існує необхідність співставити реальну кількість завдань, що передбачено ОК14 з часом, відведеним на їх виконання, а також встановити причини низької мотивації викладача до виконання свого навантаження.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП в достатній мірі відповідає якісним характеристикам за критеріями 2.1 – 2.9: обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства та стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”; освітні компоненти, включені до ОПП складають логічну взаємопов’язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання; зміст освітньої програми відповідає предметній області спеціальності 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”; структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії; обсяг майже усіх освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Враховуючи всю цілісність встановлених фактів (сильних сторін, позитивних практик, слабких сторін, недоліків) та їх контексту, а також чинників, які визначають специфічні умови реалізації ОП, експертна група вважає, що ОП загалом відповідає критерію 2 при наявності недоліків, що не є суттєвими.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

У правилах прийому на ОПП “Підприємництво та комерційна діяльність” КНУТД відсутні дискримінаційні положення, враховано інтереси осіб з особливими освітніми потребами. Під час опитування експертами було з’ясовано, що на освітній програмі навчаються студенти іноземці та здобувач з особливими потребами. Правила прийому розміщено на сайті університету https://knutd.edu.ua/admissions_main/admissions_rules/ Прийом на навчання проводиться за спеціальностями (спеціалізаціями) відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266. Під час співбесіди зі здобувачами, підтверджено, що правила прийому оприлюднюються ЗВО на офіційному сайті та є зрозумілими.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

У відповідності до Правил прийому КНУТД для вступу на дану освітньо-професійну програму до переліку конкурсних предметів на відкриті конкурсні пропозиції на основі повної загальної середньої освіти включено: українську мову і літературу, математику і на вибір історію України, іноземну мову, біологію, географію, фізику, хімію для яких вагові коефіцієнти становлять 0,3; 0,3; 0,3 відповідно. Враховуючи особливості ОПП “Підприємництво та комерційна діяльність” експертна група позитивно оцінює внесення до переліку конкурсних предметів біології та хімії, що необхідні як базові знання для оцінювання якості товарів.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В КНУТД діє Положення про порядок перезарахування результатів навчання (у тому числі отриманих у неформальній та інформальній освіті) та визначення академічної різниці https://drive.google.com/file/d/1EvLC_bKXJZJStqT8u5ptOnyVR-MH8n2s/view. Прикладом визнання результатів навчання в інших ЗВО слугує перезарахування результатів навчання студентки Данило Ангеліни Ігорівни (гр. БПКД-18), що була переведена на 2 курс навчання на ОПП "Підприємництво та комерційна діяльність" після навчання на 1 курсі у 2019-2020 н.р. в Akademii WSB (Польща). На підставі академічної довідки та результатів навчання визначено академічне розходження. Відповідно до п.4.4 (Положення) було прийнято рішення деканом факультету про перезарахування навчальних дисциплін, які мали ідентичні назви та по яких співпадають загальній обсяг (кредитів ЄКТС) за 1 та 2 семестри навчання: "Макроекономіка" (3 кредити), "Мікроекономіка" (3 кредити), "Іноземна мова" (6 кредитів), "Інформаційні системи та технології в економіці" (3 кредитів), "Навчальна практика" (6 кредитів). Також відповідно до п.4.5 (Положення) на підставі висновку експертної комісії щодо змісту дисциплін було зараховано дисципліни з іншими назвами та меншим обсягом ЄКТС, але не більше 25 %, а саме: "Охорона праці" (2,5 кредити), "Основи маркетингу" (4 кредити), "Маркетингові дослідження" (2 кредити), "Основи права" (2,5 кредити). Перезарахування навчальних дисциплін здійснюється за заявою здобувача на підставі академічної довідки або додатка до документа про вищу освіту. Перезарахування результатів раніше складених здобувачем навчальних дисциплін здійснюється за рішенням декана факультету ЕБ, або на підставі висновку експертної комісії (п. 4 Положення). Відповідно до п. 5.4 Положення загальна академічна різниця не повинна перевищувати навчального обсягу одного семестру (30 кредитів ЄКТС). В іншому випадку поновлення можливе лише на нижчий курс (семестр).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється на основі ЄКТС і ґрунтується на зіставленні результатів навчання, яких було досягнуто здобувачем вищої освіти відповідно до академічної довідки чи додатку до диплома та результатів навчання, запланованих відповідною ОП у КНУТД. Під час інтерв'ювання здобувачів та викладачів ОП "Підприємництво та комерційна діяльність" було з'ясовано, що на освітній програмі практика визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті не поширена. Позитивним фактом є те, що перезарахування результатів навчання у неформальній освіті визначено окремим нормативним документом, має чітко врегульований характер та є доступним для всіх учасників освітнього процесу (Положення про порядок визнання та перезарахування результатів навчання (у тому числі отриманих у неформальній та інформальній освіті) та визначення академічної різниці у КНУТД https://drive.google.com/file/d/1EvLC_bKXJZJStqT8u5ptOnyVR-MH8n2s/view).

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

1. Процедури вступу є чіткими та зрозумілими, розміщені у вільному доступі на сайті КНУТД. 2. Правила прийому на навчання за ОПП "Підприємництво та комерційна діяльність" враховують особливості самої освітньої програми через варіативність конкурсних предметів 3. У КНУТД визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. На освітній програмі присутні приклади такого визнання 4. У КНУТД розроблена нормативна база, що регулює процедуру визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

1. Відсутність популяризації практики зарахування результатів навчання з неформальної освіти (проходження безкоштовних курсів на різних платформах на кшталт «Prometheus», «EdEra»). Рекомендації: Враховувати в системі оцінювання знань та практичних навичок студентів результати отриманої неформальної освіти у вигляді сертифікатів (як варіативна вибіркова складова) й додатково поінформувати здобувачів про можливість зарахування її результатів.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Освітня програма відповідає якісним характеристикам підкритеріїв 3.1, 3.2, 3.3 (правила прийому на навчання є чіткими, враховують особливості освітньої програми, існує практика визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО) та підкритерію 3.4 (незважаючи на відсутність на момент акредитації фактів застосування здобувачами можливостей зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті). З огляду на це, експерти роблять висновок про загалом відповідність ОПП «Підприємництво та комерційна діяльність» критерію 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Під час інтерв'ювання здобувачів та викладачів ОП, було з'ясовано, що вивчення освітніх компонентів здійснюється переважно із застосуванням таких методів навчання: словесний, пояснювально-демонстраційний, метод проблемного викладання, репродуктивний, дослідницький, теоретико-аналітичний. Безумовно, такий методичний інструментарій є досить поширеним, проте експертна група звертає увагу розробників освітніх компонентів на необхідність його вибору в залежності від очікуваних програмних результатів та особливостей самої дисципліни. Наприклад, не можна підходити однаково до вибору методичного інструментарію для дисципліни “Інноваційне підприємництво” та ОКзо Практична підготовка. Проте, в цілому, форми та методи навчання, які застосовуються при викладанні на ОПП “Підприємництво та комерційна діяльність” сприяють досягненню програмних результатів навчання і відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. Здобувачі освіти є вільними у виборі тем індивідуальних завдань та курсових робіт, що є свідченням академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час інтерв'ювання здобувачі підтвердили факт того, що інформування студентів щодо цілей та очікуваних результатів навчання, а також критеріїв оцінювання відбувається на початку кожного семестру. В умовах кредитної трансферно-накопичувальної системи організації освітнього процесу зміст навчальної дисципліни залежно від її обсягу розподіляється в навчальній та робочій програмі дисципліни на змістові модулі. На першому занятті НПП доводить до відома студентів перелік видів навчальної роботи, що підлягають контролю та критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з конкретної навчальної дисципліни. Крім того, вичерпна інформація про порядок та критерії оцінювання у межах окремих освітніх компонентів міститься у робочих програмах та силабусах дисциплін, доступ до яких надається через модульне середовище освітньої програми (платформа Moodle). В КНУТД запроваджено електронний журнал обліку навчальної роботи студентів. Розподіл балів з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів за кредитною трансферно-накопичувальною системою з навчальної дисципліни за семестр розробляються науково-педагогічним працівником з кожної навчальної дисципліни у робочій програмі дисципліни за орієнтовною схемою: виступ на семінарі - 45 балів, графічні роботи - 10 балів, презентації (есе, вправи, тощо) - 15 балів, модульний, поточний контроль - 20 балів, екзамен 10 балів. В ході інтерв'ювання здобувачів та НПП були отримані схвальні відгуки щодо такої системи розподілу балів. Проте, на думку експертної групи, дана система розподілу балів знижує вагомість екзамену в процесі навчання, так як студент може отримати оцінку відмінно 90 А без його складання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

У процесі реалізації ОПП “Підприємництво та комерційна діяльність” проводиться залучення здобувачів вищої освіти до наукової діяльності, що підтверджується їх участю у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт, конференціях університетського та всеукраїнського рівня, олімпіадах, наявністю публікацій у фахових виданнях. Зокрема, на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт “Технології легкої промисловості” студентка Анастасія Шенева (науковий керівник доц. Крахмальова Н.А.) отримала диплом III ступеня. На на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт “Технології захисту навколишнього середовища” Юлія Литовка (науковий керівник доц. Ніфатова О.М.) теж отримала диплом III ступеня. Для студентів КНУТД ініціював проведення Всеукраїнських науково-практичних конференцій “Підприємницькі ініціативи” та “Актуальні проблеми інноваційного розвитку кластерного підприємництва в Україні”. Студенти Бутенко С.С., Глущенко А.Р., Мельниченко В.Ю., Сітак І.В., Коховська О.О. мають надруковані результати дослідження. Крім того, тематика наукових досліджень кафедри корелює із тематикою індивідуальних завдань, курсових, наукових робіт студентів, що дозволяє їм долучитися до досліджень, які проводить НПП кафедри. У 2018-2019 р.р. здобувачі ОПП

“Підприємництво та комерційна діяльність” брали участь у виконанні наукових досліджень в рамках спільного українсько-литовського проекту «Українська освітня платформа (для демобілізованих солдатів АТО) – навчальна дорожня карта «Крок до підприємництва» – номер державної реєстрації 0118U006016.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

В КНУТД здійснюється постійний контроль вдосконалення ОПП та оновлення науково-педагогічними працівниками лекційних матеріалів, методичних видань, матеріалів Moodle, виходячи з результатів прогресивних наукових досліджень і сучасних практик у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Результати дисертаційних досліджень (Гнатенко І.А., Ніфатова О.М.) відображено в змісті ОК19 «Інноваційне підприємництво» та ОК 25 «Підприємництво та бізнес-культура». Викладачі Ніфатова О.М., Мягих І.М., Щербак В.Г., Гончаренко І.М., Крахмальова Н.А. за останні п'ять років пройшли педагогічне стажування в ЗВО України (Центральний інститут післядипломної освіти НАПН України, ДЗВО «Університет менеджменту освіти») та ЗВО інших держав (WSB Academy, Польща). Вони мали можливість ознайомитися із сучасними практиками та новітніми тенденціями, на основі яких і вдосконалюють свою науково-педагогічну майстерність та оновлюють зміст ОК. Нові наукові знання, отримані під час проведення дисертаційних досліджень НПП та друк монографій посилюють перелік інформаційних джерел вивчення освітніх компонент.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Працівники університету та кафедри залучені до виконання міжнародних проєктів, результати виконання яких використовувались під час перегляду структури та змісту ОПП: Спільний Українсько–Литовський науково-дослідний проєкт 2018-2019 рр. («Українська освітня платформа (для демобілізованих солдатів АТО) – навчальна дорожня карта «Крок до підприємництва») + студенти Вареник Дар'я та Сінлікіна Анна; Програма стажування Experiences in promoting gender equity in higher education leadership 2017 «Впровадження концепції гендерно-чутливого середовища на факультеті підприємництва та права КНУТД» (DAAD); Програма розвитку лідерського потенціалу університетів України під патронатом British Council 2017-2019. Подвійний диплом з Академією «Вища Школа Бізнесу» (м. Домброва Гурніча, Польща): Мізонова Анастасія, Овечкіна Тамара, Шевчук Аліна, Штаєр Альона, Снурицин Ігор.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1. ЗВО має власний підхід до критеріїв оцінювання результатів навчання студентів. 2. В КНУТД запроваджено електронний журнал обліку навчальної роботи студентів та створено модульне середовище освітньої програми з повним методичним забезпеченням ОК. 3. Університет створює умови для поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми. КНУТД ініціював проведення Всеукраїнських науково-практичних конференцій “Підприємницькі ініціативи” та “Актуальні проблеми інноваційного розвитку кластерного підприємництва в Україні”. 4. Викладачі оновлюють зміст ОК ОПП виходячи з результатів прогресивних наукових досліджень і сучасних практик у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. 5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності КНУТД, що підтверджено реалізацією Спільного Українсько–Литовського науково-дослідного проєкту «Українська освітня платформа (для демобілізованих солдатів АТО) – навчальна дорожня карта «Крок до підприємництва».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1. Методи навчання за освітніми компонентами майже у 100% дисциплін є однаковими. Рекомендації: диференціювати методи навчання за специфікою ОК і програмними результатами, що вона формує. 2. Система розподілу балів, отриманих студентом в ході опанування дисципліни знижує вагомість екзамену в процесі навчання. Рекомендації: переглянути систему оцінювання на предмет підвищення вагомості екзамена як підсумкового контролю.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Освітня програма в достатній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 4.1-4.5. Форми і методи навчання і викладання за ОПП «Підприємництво та комерційна діяльність» сприяють досягненню заявлених у програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають принципам академічної свободи та студентоцентрованому підходу. Інформація про цілі, зміст та програмні результати навчання надається здобувачам завчасно та у вільному доступі. КНУТД підтримує зв'язок зі стейкхолдерами та постійно оновлює програму, з метою врахування та реалізації пропозицій зацікавлених осіб. Поєднання навчання і досліджень відбувається з урахуванням стратегії інтернаціоналізації, ЗВО проводить роботу щодо поглиблення інтернаціоналізації. З огляду на вищенаведене, можна зробити висновок про відповідність ОПП «Підприємництво та комерційна діяльність» критерію 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Задля оцінювання навчальних досягнень здобувачів були введені нормативні документи, що регламентують чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів: Положення про організацію освітнього процесу <https://www.knutd.edu.ua/files/ekts/documents/polozh-org-osv-proc.pdf> Положення про порядок і методику рейтингового оцінювання академічних досягнень студентів https://drive.google.com/file/d/1EnK1rH35I7M8pjVTEZT8HlumiZsQ_2cs/view В ЗВО існує практика накопичення оцінок протягом семестру, коли здобувач може отримати оцінку автоматом, при чому студент має можливість прийти на екзамен і покращити бал. Інформація про критерії оцінювання атестації розміщена в Положенні про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії <https://knutd.edu.ua/> Інформація про форми контрольних заходів визначена в нормативних документах, що є у відкритому доступі <https://www.knutd.edu.ua/university/dostup-do-pi/>. Також на початку навчального семестру викладач інформує студентів про контрольні заходи, інформація про них дублюється в МСОП і постійно оновлюється викладачами ОП. Також між студентами і викладачами налагоджена комунікація в будь-який зручний спосіб месенджери, Zoom, електронна пошта чи Moodle. При здачі контрольної роботи в письмовій формі студентів інформують про види завдань (теоретичне, практичне, тестове, задача). При виконанні контрольних заходів в МСОП <https://msnp.knutd.edu.ua/login/>, студентів інформують про вид тестування, зазначають час, тематику контрольних запитань про що ЕГ дізналась на фокус-групі зі здобувачами. Також, студенти розповіли ЕГ, що в середовищі Moodle кожен може ознайомитись з питаннями для підсумкового контролю і, відповідно, самостійно підготуватись до складання контрольних заходів. Згідно стандарту на даній освітній програмі відсутній публічний захист кваліфікаційної роботи, натомість кінцевою формою атестації є складання атестаційного екзамену. Проведення контрольних заходів у КНУТД регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в КНУТД, Положенням про порядок і методику рейтингового оцінювання академічних досягнень студентів КНУТД та Положенням про індивідуальний графік навчання https://drive.google.com/file/d/1kuo79jOR_TOavUXQVoc_oVnP6T_ePRvi/view. У документах визначено чіткі й зрозумілі правила та процедури проведення контрольних заходів, вони є прозорими і доступними для всіх учасників освітнього процесу <https://knutd.edu.ua/ekts/docs/>. Під час спілкування зі студентами ЕГ з'ясувала, що задля збору інформації щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти проводяться опитування. У відповідь на додаткові запити ЕГ, гарантом була надана зведена таблиця з результатами анкетування. Проте аналітичне опрацювання даних таблиці було не дуже високої якості, що дало підстави ЕГ замислитися яким чином представлені дані були використані групою забезпечення ОП для вдосконалення освітнього процесу.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форми атестації ЗО відповідають стандарту вищої освіти, затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 13.11.2018 р. № 1243 http://ru.osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/62794/. Атестація здобувачів вищої освіти КНУТД регламентується «Положення про порядок створення та організації роботи екзаменаційної комісії» https://knutd.edu.ua/files/dostupdopi/Zbirnyk-polozhen85_tom2.pdf та проводиться у формі атестаційного екзамену. Додаткові форми атестації відсутні.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження

результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Проведення контрольних заходів є чіткими і зрозумілими, також доступними і прозорими <https://knutd.edu.ua/ekts/docs/>. Регулюються Положенням про організацію освітнього процесу <https://knutd.edu.ua/files/ekts/documents/polozh-org-osv-proc.pdf>, Положенням про порядок і методику рейтингового оцінювання академічних досягнень студентів КНУТД https://drive.google.com/file/d/1EnK1rH35I7M8pjVTEZT8HlumiZsQ_2cs/view. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується проведенням контрольних заходів у письмовій формі, та за допомогою МСОП з автоматичною перевіркою відповідей, як зазначили здобувачі. Задля запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій під час освітнього процесу введені в дію Положення про порядок і методику рейтингового оцінювання академічних досягнень студентів та Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій https://drive.google.com/file/d/1_K4KchViQdNsIHGcYamwB34VLLzsBEVO/view. Положення є загальнодоступним для усіх учасників освітнього процесу <https://knutd.edu.ua/ekts/docs/>. У ході бесіди з ЕГ присутні навели лише один приклад конфлікту при оцінюванні студентів, при якому здобувач звернувся до студентського самоврядування з проханням замінити викладача, а ті, у свою чергу, до адміністрації, яка сприяла вирішенню конфліктного питання. Спірні питання з проведення контрольних заходів розглядає апеляційна комісія, права, обов'язки та персональний склад якої затверджуються наказом ректора. У ході бесіди ЕГ з'ясувала, що здобувачі обізнані з даною процедурою. В розділі 13 Положення про організацію освітнього процесу та в 6-му розділі Положення про порядок і методику рейтингового оцінювання академічних досягнень студентів КНУТД визначено порядок повторного проходження контрольних заходів здобувачами. За розробленими процедурами повторне складання екзамену здійснюється після сесії, у період ліквідації заборгованостей. На жаль, ЕГ не вдалося поспілкуватись зі студентами, котрі складали іспит повторно, але в відомостях про самооцінювання вказано, що такі випадки були. Перескладання екзамену з метою підвищення оцінки також прописане в вищенаведених положеннях і про це неодноразово згадували в бесіді здобувачі. Процедура оскарження результатів проведення контрольних заходів визначена в Положенні про політику, а процедури врегулювання конфліктних ситуацій в розділі 7 Положення про порядок і методику рейтингового оцінювання академічних досягнень студентів КНУТД. Даним питанням займається створена в університеті комісія. В Положенні про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії в КНУТД https://knutd.edu.ua/files/dostupdopi/EK/Polozh_EK.pdf (розділ 5) прописано порядок дії при надходженні апеляції. Зі слів студентів, з процедурою оскарження результатів вони ознайомлені.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності прописані в ряді Положень, котрі були викладені ЗВО в відомостях про самооцінювання. ЕГ переконалася в ознайомленні та послідовному дотриманні політики академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу. З поняттям та необхідністю дотримання академічної доброчесності студентів ознайомлює куратор, котрий також проводить роз'яснювальну роботу і пояснює правила посилань на літературні джерела. В свою чергу, кожен викладач дисципліни в силабусі в розділі "Політика курсу" вказує на необхідність дотримання академічної доброчесності студентами та ознайомлює, за які порушення можуть бути зняті бали. Також студенти ознайомлені з Кодексом академічної доброчесності, котрий є у вільному доступі https://www.knutd.edu.ua/files/dostupdopi/kodeks_akadem_dobrochesnosti_knutd_2018.pdf. Пунктом 4.7 даного Кодексу прописана можлива реакція ЗВО на порушення академічної доброчесності. В КНУТД згідно внутрішнього розпорядку були надані рекомендації керівникам курсових робіт та виробничих практик перевіряти роботи на наявність ознак академічного плагіату за допомогою доступних програмних продуктів. В ході інтерв'ювання ЕГ не отримала однозначної відповіді від НПП щодо назви програми для перевірки антиплагіату. При спілкуванні з НПП і здобувачами було з'ясовано, що допустимий відсоток співпадінь в їх роботах не має перевищувати 50%.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

1. Введено в дію ряд нормативних положень, що регламентують чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та програмних результатів навчання. 2. Існує практика накопичення балів протягом семестру та можливість отримати підсумкову оцінку автоматом. 3. Між студентами і викладачами налагоджена комунікація в будь-який зручний спосіб - месенджери, Zoom, електронна пошта чи Moodle. 4. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується проведенням контрольних заходів у письмовій формі, та за допомогою МСОП з автоматичною перевіркою відповідей. 5. В Університеті існує налагоджена цивілізована система врегулювання конфліктних ситуацій. 6. На освітній програмі популяризуються фундаментальні цінності академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

1. У відповідь на додаткові запити ЕГ, гарантом була надана зведена таблиця з результатами анкетування. Проте аналітичне опрацювання даних таблиці було не дуже високої якості, що дало підстави ЕГ замислитися яким чином представлені дані були використані групою забезпечення ОП для вдосконалення освітнього процесу. Рекомендація: проаналізувати отримані результати для розуміння слабких сторін та напрямків покращення ОП з точки зору освітнього середовища здобувачів освіти. 2. В нормативних документах вказано, що перевірка унікальності текстів студентських робіт відбувається за допомогою програми Unichesk, проте, в ході інтерв'ювання ЕГ не отримала однозначної відповіді від НПП щодо назви програми для перевірки антиплагіату. Рекомендація: проводити вебінари з особливостей використання даної програми для перевірки тексту.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Освітня програма в достатній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 5.1-5.4. Контрольні заходи, їх зміст і критерії оцінювання для здобувачів освіти чіткі, зрозумілі та вчасно оприлюднені. Форми атестації здобувачів освіти відповідають вимогам Стандарту. Правила проведення контрольних заходів чіткі та зрозумілі; об'єктивність екзаменаторів краще забезпечувалась при дистанційному навчанні, ніж очному, позаяк автоматична система перевірки відповідей виключає упередженість викладача до студента, проте прикладів оскарження результатів навчання за ОП не було. Забезпечення академічної доброчесності в ЗВО передбачає політику та нормативні документи регулювання цього процесу. Наведені слабкі сторони не є суттєвими і можуть бути усунені. Відповідно до вищевказаного, ОП відповідає рівню В в контексті критерію 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

В процесі проведення зустрічей з керівництвом КНУТД, проектною групою і групою забезпечення, ЕГ з'ясувала, що ЗВО проводить відбір науково-педагогічних працівників, які забезпечують розробку, супровід і реалізацію ОП першого (бакалаврського) рівня, відповідно до цілей і змісту освітньої програми. Проректорка з науково-педагогічної діяльності Моргулець О.Б. зазначила, що гаранті ОП затверджуються наказом після розгляду кандидатури на кафедрі, факультеті і ректораті. Щодо критеріїв відбору враховують найбільші активності, що відповідають вимогам до гарантів: наукові, освітнянські, організаторські і відповідність вимогам до спеціальності. На ОП викладають 10 докторів наук та 16 кандидатів наук зі стажем науково-педагогічної роботи від 6 до 38 років. Група забезпечення ОП складається з 27 осіб, фахівців у різних галузях наук і шифри наукових спеціальностей відповідають дисциплінам у всіх НПП, які викладають на вищезазначеній ОП. Відповідно до статті 30 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності за 18 критеріями науково-педагогічні працівники відповідають від 7 до 12 критеріїв. Серед НПП, які мають відповідність за 5 критеріями: Квіта Г.М. викладає дисципліну «Економічна інформатика», спеціальність за дипломом «Математика»; Волох Л.В. викладає дисципліну «Вища та прикладна математика», спеціальність за дипломом «Математика»; Гнатенко І.А. (захистила у 2020 р. докторську дисертацію, має понад 100 публікацій); Шківець К.О. викладає «Економіко-математичні методи та моделі», спеціальність за дипломом «Прикладна математика». Публікації членів групи забезпечення та викладачів в цілому відповідають ОК ОП, проте діапазон публікацій у наукометричних базах Scopus та WoS характеризується нерівномірністю, а саме: від однієї у Борецької Н.П. до 13 у Щербак В.Г. Не мають публікацій у наукометричних базах, але мають від 5 до 14 фахових публікацій Крахмальова Н.А., Довбуш В.І., Саюн А.О., Квіта Г.М., Множинська Р.В., Волох Л.В., Грицаєнко Л.М. 10 викладачів групи забезпечення мають рівень володіння англійською мовою на рівні В2. Щодо визнання кваліфікації відповідно освітнім компонентам, НПП групи забезпечення мають достатню кількість наукових публікацій, методичних посібників, підручників, методичних розробок, які співвідносяться з дисциплінами, які вони викладають. У категорії підвищення кваліфікації і стажування, яке згідно «Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» зараховується по накопичувальній кредитній системі, викладачі прийняли участь і отримали відповідні сертифікати вітчизняного і міжнародного зразка. Аналіз академічної та/або професійної кваліфікації викладачів засвідчив, що всі мають відповідну кваліфікацію, що дозволяє забезпечити досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання і у контексті більшості публікацій НПП, а також проходження ними відповідного фахового підвищення кваліфікації протягом останніх 5 років.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Під час зустрічей з керівниками структурних підрозділів, гарантом і групою забезпечення ОП, ЕГ мала можливість переконатись в тому, що конкурсний добір викладачів на вакантні посади науково-педагогічних працівників здійснюється відповідно до Статуту Університету. Вимоги до рівня професійної кваліфікації викладачів щодо проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП визначено у Положенні про проведення конкурсного відбору, яке викладено у вільному доступі на сайті КНУТД (https://knutd.edu.ua/files/dostupdopi/Vakansii_Polozh_konk_vidbir_npp.pdf). Окремо розміщено Вимоги до претендентів на заміщення вакантних посад НПП (<https://knutd.edu.ua/files/dostupdopi/vumogy-dopretendentiv.pdf>). На офіційному сайті університету у вкладці «Доступ до публічної інформації» розміщується перелік вакантних науково-педагогічних посад (https://www.knutd.edu.ua/files/dostupdopi/KNUTD_Konkurs_Lystopad_2020.pdf). Під час конкурсного відбору конкурсна комісія здійснює перевірку відповідного рівня професіоналізму викладачів ОП основним кваліфікаційним вимогам, визначеними Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF>). На зустрічі начальник відділу кадрів Зінченко О.В. зазначила, що процедура конкурсного добору є прозорою, дозволяє забезпечити необхідний рівень фаховості претендентів з числа науково-педагогічних працівників для забезпечення освітньої програми. При конкурсному доборі обов'язково враховується оцінка рівня наукової, професійної активності та професійної діяльності кожного претендента за результатами щорічного рейтингового оцінювання діяльності за попередній термін роботи в КНУТД згідно з Положенням про рейтингове оцінювання діяльності НПП (<https://knutd.edu.ua/university/dostup-do-pi/>). Науково-педагогічні працівники підвищують рівень педагогічної майстерності, адже сприяння професійному розвитку НПП є складовою Системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у КНУТД (https://drive.google.com/file/d/1RmPCzbn_Uk2doAWXXUdoGx7P24UxstK/view). Підвищення кваліфікації та стажування НПП, що регулюється Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників КНУТД (<https://knutd.edu.ua/files/ekts/documents/polozh-pidv-kvalif-npp.pdf>) всі викладачі групи забезпечення пройшли і отримали відповідні сертифікати вітчизняного і міжнародного зразка. Проаналізувавши академічну та/або професійну кваліфікацію викладачів слід зазначити, що всі мають відповідну кваліфікацію. Академічна кваліфікація викладачів ОП дозволяє забезпечити досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання і у контексті більшості публікацій НПП, а також проходження ними відповідного фахового підвищення кваліфікації протягом останніх 5 років.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Згідно з укладеними про співпрацю договорами роботодавці приймають участь у освітньому процесі у різноманітних формах - залучаються роботодавці для проведення відкритих лекцій, практик, підготовки навчально-методичної літератури, а також для проведення атестації. На кафедрі поширена практика проведення лекційних занять керівниками підприємств-стейкхолдерів (<https://drive.google.com/file/d/1VyordBTM2ejTX7AVyiSJwaLOpLGH3nH2/view>), проведення екскурсій, тренінгів (<https://knutd.edu.ua/pod-ta-publkats/news/13361/>, <https://knutd.edu.ua/pod-ta-publkats/news/13059/>), конференцій (<https://knutd.edu.ua/pod-ta-publkats/news/13088/>, <https://knutd.edu.ua/pod-ta-publkats/news/13091/>) та круглих столів із залученням представників баз практики та потенційних роботодавців. Важливим є проходження практичної підготовки на базі підприємств-партнерів. На зустрічі із експертною групою представники зазначених організацій підтвердили факт співпраці з університетом і свою діяльність на освітній програмі. Варто зазначити, що у 2020 р. проектною групою ОП спільно з директором ТОВ "ОЛДІМ" Смірновим О.В., генеральним директором ТОВ "ВОРЛД ГРІНІЗЕЙШЕН СИСТЕМ" Булавкою А.В. та керівником BDO AG Wirtschaftsprüfungsgesellschaft Савченко А. І. обговорювалися питання унікальності програми 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», взаємозв'язку та узгодженості компетентностей та ПРН. Пропозиції стейкхолдерів знайшли своє відображення у протоколах засідань кафедри № 9 від 12.02.2020 та № 10 від 14.12.2020. Слід зазначити, що заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Кафедра підприємництва та бізнесу знаходиться у постійній співпраці з практиками, з експертами в галузі підприємництва. Директором та співвласником компанії ТОВ «ВОРЛД ГРІНІЗЕЙШЕН СИСТЕМ» Пересипка О.М. проведено відкриту лекцію на тему: «Бізнес - це просто» (з дисципліни «Основи підприємництва» - <https://msnp.knutd.edu.ua/login/>. Логін для входу: orbpkdo7. Пароль – orbpkdo76); організовано лекційний курс представниками ТОВ «ФРІДОМ ФІНАНС УКРАЇНА» на теми: «Брокерські операції», «Експертна допомога з питань інвестування», «Дослідження й аналітика фондового ринку» (з дисципліни «Підприємницька та біржова діяльність» - <https://msnp.knutd.edu.ua/login/>. Логін для входу: orbpkdo76. Пароль – orbpkdo76).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників регулюється Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників КНУТД

(<https://knutd.edu.ua/files/ekts/documents/polozh-pidv-kvalif-npp.pdf>) та здійснюється згідно з Планом підвищення кваліфікації університету на навчальний рік, який затверджується Вченою радою. Сприяння професійному розвитку НПП є складовою Системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у КНУТД (https://drive.google.com/file/d/1RmPCzbm_Uk2doAWWXXUdoGx7P24UxstK/view). Педагогічні і науково-педагогічні працівники у зв'язку з виробничою необхідністю мають право на підвищення кваліфікації поза межами Плану підвищення кваліфікації Університету на відповідний навчальний рік. Результати підвищення кваліфікації науково-педагогічного працівника враховуються: під час обрання на посаду за конкурсом; при укладенні трудового договору (контракту); при визначенні вимог до науково-педагогічних працівників при ліцензуванні освітньої діяльності та акредитації освітньої програми. Згідно з таблицею 2 «Зведена інформація про викладачів» у відомостях про самооцінювання наявні різні види підвищення кваліфікації, стажувань, які пройшли НПП. За останні 5 років їх загальна кількість становить 53 види. Під час зустрічі із групою забезпечення ОП експертна група з'ясувала наступне: 1. Викладачі кафедри мають можливість безкоштовно підвищувати свою кваліфікацію: ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Ареф'єв С.О. (2019р.), Ніфатова О.М. (2019р.), Мягких І.М. (2019р.), Дудко П.М. (2019р.), Довбуш В.І. (2019 р.). 2. Викладачі зазначили, що адміністрація підтримує та фінансує проходження міжнародного стажування науково-педагогічних працівників в різних країнах - Моргулець О.Б. (Словакія, 2018 р.); у Польщі - Ніфатова О.М. (2020р.), Мягких І.М. (2018р.), Щербак В.Г. (2018р.), Гончаренко І.М. (2017 р.), Крахмальова Н.А. (2017 р.); Ніфатова О.М. (США, 2019 р.); Ареф'єв С.О. (2020 р.), Мягких І.М. (2020 р.) - стажування в рамках україно-англо-словацького проекту. 3. Гнатенко І.А. відмітила, що за сприяння та підтримки адміністрації університету навчалася з відривом від виробництва у докторантурі КНУТД та у 2020 р. захистила докторську дисертацію на тему: «Формування державних пріоритетів розвитку підприємництва в умовах інноваційної економіки» (м. Київ, Вищий навчальний заклад «Національна академія управління»). 4. Володіння англійською мовою на рівні B2 стимулюється адміністрацією університету в контексті рейтингового оцінювання (окремої надбавки за володіння англійською мовою немає) і серед викладачів кафедри підприємництва та бізнесу це: Моргулець О.Б., Ареф'єв С.О., Мягких І.М., Гончаренко І.М., Ніфатова О.М., Гнатенко І.А.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Стимулювання викладацької майстерності в КНУТД здійснюється на підставі Колективного договору (https://www.knutd.edu.ua/files/dostupdopi/Kolektyvnyi_dogovir_2021-2023.pdf), Положення про матеріальне заохочення працівників КНУТД (https://knutd.edu.ua/files/dostupdopi/Zbirnyk-polozhen85_tom1.pdf), Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у КНУТД (https://drive.google.com/file/d/1RmPCzbm_Uk2doAWWXXUdoGx7P24UxstK/view), Положення про рейтингове оцінювання діяльності НПП (<https://knutd.edu.ua/university/dostup-do-pi/>). Регулюють ці питання і Положення про нагороди та почесні звання КНУТД та Положення про присвоєння вчених звань науково-педагогічним працівникам КНУТД. Моральне заохочення викладацької майстерності стимулюється оголошенням подяк, врученням грамот, матеріально – виплатою премій за запровадження інновацій у навчальному процесі. Під час зустрічі Гончаренко І.М. зазначила, що важливими напрямками для підвищення викладацької майстерності є закордонне стажування і співпраця з європейськими університетами. Ніфатова О.М. відмітила, що знання англійської мови на рівні B2 зараховується в рейтинговому оцінюванні і додає певний відсоток балів, що збільшує заробітну плату. Також вона зазначила, що за сприяння адміністрації пройшла стажування в Університеті Джорджія США «Technology transfer training program» у 2019 р., захистила докторську дисертацію у 2020 р. За словами Дудко П.М. за публікацію статей у фахових виданнях, включених до наукометричних баз Scopus, Web of Science в рейтингу додаються вагомні відсотки, що стимулює НПП до написання наукових праць. Під час онлайн зустрічей в різних фокус-групах представники НПП групи забезпечення продемонстрували невпевнене володіння цифровими інструментами (зокрема, в програмі ZOOM) і ЕГ відмітила цей факт. Враховуючи, що ЗВО за допомогою рейтингової системи стимулює розвиток викладацької майстерності, НПП мають прагнути до впевненого володіння цифровими технологіями, особливо під час дистанційного навчання. В цілому слід зазначити, що механізми стимулювання викладацької майстерності в КНУТД підвищують якість освітнього процесу, створюють здорове конкурентне середовище серед НПП, сприяють зростанню професійної компетентності, підвищують ефективність науково-педагогічної роботи, розвивають творчу ініціативу.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. Академічна кваліфікація викладачів ОП дозволяє забезпечити досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання і у контексті публікацій НПП, а також проходження ними відповідного фахового підвищення кваліфікації протягом останніх 5 років. 2. Процедура конкурсного добору є прозорою, дозволяє забезпечити необхідний рівень фаховості претендентів з числа науково-педагогічних працівників для забезпечення освітньої програми. 3. Випускова кафедра має чітку позицію щодо залучення роботодавців до співпраці та аудиторних занять. 4. Науково-педагогічні працівники кафедри активно приймають участь у різноманітних формах підвищення кваліфікації і стажувань як на вітчизняному, так і міжнародному рівні та збільшили кількість наукових публікацій у наукометричних базах Scopus, WoS.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

1. Серед НПП групи забезпечення освітньої програми відслідковується кількісна нерівномірність наукових публікацій у фахових виданнях і наукометричних базах Scopus, WoS. Рекомендації: При складанні індивідуальних планів роботи НПП звернути увагу на відповідність публікацій у фахових виданнях і наукометричних базах Scopus, WoS дисциплінам, що викладаються на ОП та збільшити кількість публікацій у зазначених виданнях за подібним принципом. 2. В процесі спілкування в різних фокус-групах ЕГ відмітила, що представники НПП групи забезпечення невпевнено володіють цифровими інструментами (зокрема, в програмі ZOOM). Рекомендації: Запровадити в університеті курси підвищення кваліфікації з діджиталізації в освітньому процесі та активно залучати викладачів до впевненого володіння цифровими технологіями.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП «Підприємництво та комерційна діяльність» першого (бакалаврського) рівня має достатній рівень відповідності за підкритеріями 6.1-6.6. Обґрунтування відповідності НПП за визначеними критеріями у відомостях звіту про самооцінювання співпадають з експертними оцінками. Академічна кваліфікація викладачів ОП дозволяє забезпечити досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання. Процедура конкурсного добору НПП на освітню програму є прозорою, що дозволяє забезпечити необхідний їх рівень фаховості. ЗВО має налагоджену систему професійного розвитку викладачів, розвиває систему матеріального та/або морального стимулювання викладачів до викладацької майстерності і підвищення наукової діяльності. Кількість наукових публікацій носить нерівномірний характер. Можливості до співпраці із роботодавцями мають збільшитися, враховуючи вигідне географічне положення університету та випуск перших бакалаврів за ОП. З огляду на зазначене, експертна група робить висновок про достатність відповідності ОП Критерію 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

КНУТД має достатню матеріально-технічну базу, котра включає в себе сучасне обладнання, яке спроможне повністю забезпечити потреби освітнього процесу та наукової роботи студентів даної ОП. Освітня діяльність за ОП проводиться у 1 корпусі та 4 корпусі, в яких наявні навчальні аудиторії, котрі можуть вмістити як одну групу, так і цілий потік, (близько 80-100 студентів); зали для конференцій, їдальня, спортзали з усім необхідним обладнанням, бібліотеки, про що було вказано в відомостях про самооцінювання і що ЕГ побачила при огляді матеріально-технічної бази ЗВО. Кафедра має як мінімум два приміщення з мультимедійним обладнанням для проведення лекційних і практичних занять. В освітньому процесі зацікавлений комп'ютерний клас загальноуніверситетського фонду з програмним забезпеченням і гарнітурою для проведення дистанційних занять. Під час зустрічі з різними фокус-групами вдалось з'ясувати, що всі учасники освітнього процесу задоволені матеріально-технічною базою ЗВО. Працівники, відповідальні за матеріально-технічне забезпечення, розповіли ЕГ, що адміністрацією заплановано оновлення як техніки, так і програмного забезпечення. НПП мають відповідне методичне забезпечення та навчальні посібники. Соціальна інфраструктура включає спортивно-оздоровчий табір «Молодіжний», стадіон.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Всі учасники освітнього процесу ознайомлені з наявними інформаційними ресурсами, що забезпечує ЗВО, мають безоплатний доступ до матеріально-технічної бази, що було підтверджено під час зустрічей з різними фокус-групами. Викладачі постійно оновлюють інформацію в МСОП, студенти мають вільний доступ до модульного середовища і слідкують за останніми новинами по всіх дисциплінах. Таким чином, ЕГ може зробити висновок, що всі учасники освітнього процесу задоволені функціоналом цього ресурсу. Також всі бажаючі мають вільний доступ до електронного архіву <https://er.knutd.edu.ua>. Окремо слід відмітити, що студенти та викладачі мають вільний доступ до наукометричних баз Scopus і WebofScience. Бібліотечний фонд для даної спеціальності нараховує 450 найменувань, 9 періодичних видань, про що під час зустрічі ЕГ повідомила директор бібліотеки Жменько О.В. НПП також мають свої праці у вигляді методичних і навчальних посібників. В університеті є Wi-Fi зони з вільним доступом до всесвітньої мережі Інтернет. Також функціонує електронний журнал <https://stud.knutd.edu.ua/>, де студенти можуть побачити свої результати проміжного та семестрового контролю.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Задля безпечності освітнього середовища в КНУТД введено в дію Колективний договір https://knutd.edu.ua/files/dostupdopi/Kolektyvnyi_dogovir_2021-2023.pdf. Безпечність реалізується через організацію безпечних умов навчання та праці; дотримання норм техніки безпеки; проведення систематичних інструктажів, заходів культурно-масового та навчального характеру. В Правилах внутрішнього розпорядку https://knutd.edu.ua/files/dostupdopi/Pravyla_vnutr_rozpor_KNUTD_2016_of_21.09.16.pdf прописано, що всі учасники освітнього процесу повинні виконувати вимоги інструкцій з охорони праці, техніки безпеки, санітарії, протипожежної безпеки, які в свою чергу відображені в загальній інструкції https://drive.google.com/file/d/1g0T87vZxxHnye81FqDY7tj_BT3cdm7nO/view. Під час спілкування з різними фокус-групами ЕГ з'ясувала, що студенти дійсно ознайомлені з технікою безпеки в закладі, з ними проводять інструктажі. Аудиторії, коридори обладнані протипожежними засобами, (вогнегасниками, сигналізацією, схемами евакуації). Всі аудиторії оснащені спеціальними пам'ятками щодо правил протипожежної безпеки. Куратори груп систематично проводять зі студентами санітарно-профілактичну, роз'яснювальну, просвітницьку роботу задля дотримання правил внутрішнього розпорядку та морально-етичних норм, з питань гігієни та санітарії. При ознайомленні з відомостями про самооцінювання, ЕГ не побачила прикладів анкет, або результатів анкетування студентів про їх потреби та інтереси, проте під час виїзної акредитації ЗВО надав зведений звіт за результатами анкетування, у відповідях на додаткові запити. Тим не менше на офіційному сайті дана інформація ніяким чином не публікується.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

При спілкуванні з ЕГ здобувачі освіти дали дуже позитивний відгук про надання їм консультативної підтримки з боку викладачів. Не назвали жодного викладача, котрий міг би відмовити, а навпаки, вказали, що вони з радістю їх консультують з будь-яких питань. В ході бесіди з науково-педагогічним персоналом ЕГ розповіли, що в КНУТД є практика викладання особам з вадами слуху, для проведення занять університет наймає сурдоперекладача. Також було відмічено, що в період карантину викладач може налагодити зв'язок зі студентом в будь-який зручний спосіб, до прикладу Zoom, Moodle, Viber, і т. і. Інформаційна підтримка студентів здійснюється через офіційний сайт Університету та сторінки-групи у соціальних мережах, які, зі слів голови студентського парламенту Лесюти Н.Ю., є дуже потужними і доносять актуальну інформацію до здобувачів та забезпечують зворотній зв'язок. На офіційному сайті існує Центр праці та кар'єри <https://knutd.edu.ua/students/job/>, котрий допоможе в питаннях побудови кар'єри, пошуку вакансій або програм стажування. Соціальна підтримка здобувачів реалізується на основі низки положень, в спосіб надання соціальних стипендій, поселення всіх бажаючих в гуртожитки, створенням умов для розвитку, заняття спортом, творчістю тощо.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

В КНУТД розроблено Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення <https://knutd.edu.ua/university/dostup-do-pi/>. При огляді матеріально-технічної бази ЕГ змогла переконатись, що навчальні корпуси, в котрих проводиться навчальна діяльність за ОП, обладнані всіма необхідними засобами для безперешкодного доступу осіб з особливими потребами (пандуси при входах, ліфти, спеціальні туалети). Пунктом 11.1 Положення про порядок призначення і виплати стипендій <https://knutd.edu.ua/files/ekts/documents/polozh-poryadokpryznach-vyplaty-stypendiy.pdf> визначено, що КНУТД надає соціальні стипендії студентам з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Регулювання конфліктних ситуацій провадиться введеним в дію Положенням про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій в КНУТД <https://knutd.edu.ua/ekts/docs/>, котре знаходиться у вільному доступі на офіційному сайті ЗВО. Також в Університеті створена Антикорупційна програма <https://knutd.edu.ua/university/dostup-do-pi/>. Тексти документів перебувають у постійному відкритому доступі для всіх учасників освітнього процесу. В Університеті створена спеціальна комісія, яка займається врегулюванням конфліктних ситуацій. Склад комісії затверджує Вчена рада, представників студентського самоврядування також залучають. Під час зустрічі зі здобувачами ЕГ дізналась, що вони дійсно ознайомлені з правом і правилами подання скарги, існуванням електронної скриньки довіри <https://knutd.edu.ua/dovira/>. Проте, за час реалізації ОПП "Підприємництво та комерційна діяльність" конфліктних ситуацій, що потребували би втручання адміністрації не

було. При появі дискусійних питань, що могли б спричинити конфлікт, вчасно втручалися представники студентського самоврядування або куратори груп.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси повністю задовольняють потреби учасників освітнього процесу. Просторі аудиторії можуть вмістити велику кількість здобувачів вищої освіти та забезпечити дотримання соціальної дистанції. 2. В планах ЗВО є оновлення як техніки, так і програмного забезпечення. 3. Викладачі постійно оновлюють інформацію в МСОП, студенти мають вільний доступ в модульне середовище і слідкують за останніми новинами по всіх дисциплінах. 4. Здобувачі освіти мають нарівні із НПП доступ до наукометричних баз Scopus і WebofScience. 5. Аудиторії, коридори обладнані протипожежними засобами (вогнегасниками, сигналізацією, схемами евакуації). 6. В КНУТД є практика викладання особам з вадами слуху, для проведення занять університет винаймає сурдоперекладача. Навчальні корпуси обладнані необхідними засобами для безперешкодного доступу осіб з особливими потребами (пандуси при входах, ліфти, спеціальні туалети). 7. В Університеті існує Центр праці та кар'єри <https://knutd.edu.ua/students/job/>

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

1. Аналіз результатів анкетування та опитування здобувачів не надається у відкритому доступі. Рекомендації: оприлюднювати результати анкетування та опитування на сайті університету (в доступі до публічної інформації). 2. Університет недостатньою мірою використовує в робочих програмах в більшості навчальних дисциплін літературу за авторством НПП. Рекомендації: використати наявні авторські навчально-методичні розробки при формуванні РП ОК або створити авторські колективи для написання навчальної літератури серед викладачів КНУТД які задіяні в освітньому процесі за даною ОП.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітня програма в достатній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 7.1-7.6. Фінансові, матеріально-технічні ресурси, навчально-методичне забезпечення, освітній простір є достатніми для реалізації ОП. Бібліотечний фонд, електронні ресурси, навчально-методичні комплекси, обладнання задовольняє освітні вимоги ЗО та НПП. Для вивчення фахових дисциплін ОП забезпечена відповідним програмним забезпеченням. Учасники освітнього процесу мають можливість вільно користуватись інформаційними ресурсами та матеріально-технічною базою. Освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти здійснюють відповідні структурні підрозділи згідно до затверджених Положень. На ОП навчається здобувач з особливими потребами і ЗВО повністю забезпечує комфортні умови для навчання осіб з особливими потребами. Всі учасники освітнього процесу ознайомлені з процедурами вирішення конфліктних ситуацій. Відповідно до вищевказаного ОП відповідає рівню В за критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу, систематичного перегляду ОП першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» в КНУТД регулюються Положенням про організацію освітнього процесу (<https://knutd.edu.ua/files/ekts/documents/polozh-org-osv-proc.pdf>); Положенням про розробку освітніх програм (https://drive.google.com/file/d/1LHV03eHsEON6iLnuMnMUSiFXfEih55_/view) та Положенням про моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм (<https://drive.google.com/file/d/1KgnI4nDbGoy7offACQEXe6GME-KwEXmo/view>); Положенням про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) (https://drive.google.com/file/d/1aC-7IXC3A-y2l6tt2oOlx9Vd_aGTfF2J/view). ОП для спеціальності розробляють та здійснюють щорічний моніторинг експертні комісії факультету, до складу якої входять: декан, гарант, провідні фахівці випускової кафедри, представники роботодавців, студентського самоврядування, наукового товариства

студентів, аспірантів та молодих вчених та інші зацікавлені сторони. Процес запровадження ОП включає погодження вченою радою факультету, затвердження Вченою радою Університету та введення в дію наказом ректора. ОП першого (бакалаврського) рівня із спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» переглядається та затверджується один раз на рік, останні оновлення були схвалені рішенням вченої ради факультету ЕБ (протоколи №7 від 15.12.2020 р. та №8 від 15.01.2021 р.). Передусім цій процедурі анкетне опитування здобувачів, роботодавців, моніторинг і оцінка результатів опитування щодо змісту і якості ОП і освітнього процесу, розгляд проекту ОП і рецензування роботодавцями-партнерами, надання пропозицій академічною спільнотою. Перегляд і затвердження змін ОП у 2020 р. пов'язаний з призначенням нового гаранта наказом КНУТД від 02.07.2020 р. №109; уточненням в п.1. загальної інформації в частині кваліфікаційного рівня на зміну НРК відповідно до Постанови КМУ від 25.06.2020 р. № 519; коригуванням в п.2. переліку ОК до потреб стейкхолдерів, а також навчального плану у зв'язку з перепідпорядкуванням кафедри факультету ЕБ за наказом №168 від 23.09.2020 р. та у зв'язку із зміною порядку формування в навчальних планах блоку дисциплін вільного вибору студента за наказом №243-уч від 10.12.2020 р.; у зв'язку із зміною складу робочої групи за наказом КНУТД від 23.12.2020 р. №287. Актуалізовано цілі, завдання та фокус ОП, перерозподілено кредити за ОК, введено нові дисципліни вибіркового блоку до загальноуніверситетського каталогу, внесено зміни до матриць відповідності компетентностей та ПРН за ОК. Зміни обсягів та змісту ОК базуються на результатах моніторингу ОП: анкетування, опитування, інтерв'ювання зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів, аудит результатів, оцінювання ОП на відповідність критеріям забезпечення якості. Таким чином, ЕГ пересвідчилась, що періодичність та процедури оновлення ОП в ЗВО удосконалюються і не порушуються.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Участь органів студентського самоврядування у процесі періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості реалізують шляхом включення студентів до робочої групи з розробки та постійного перегляду ОП. Так, членом робочої групи з розробки та удосконалення ОП, що акредитується, є студент Мельниченко Владислав Юрійович. Здобувачі вищої освіти мають можливість надавати свої пропозиції щодо змісту проекту ОП в загальнодоступному розділі Громадське обговорення проектів освітніх програм на офіційному сайті КНУТД (<https://knutd.edu.ua/ekts/op-drafts/>). Отримання пропозицій від бакалаврів щодо удосконалення ОП, яка акредитується, відбувається через анкетування шляхом надсилання Google-форми на їх електронні адреси. Результат зведено в аналітичні таблиці з узагальнення отриманих даних в PDF (опрацьовуються EXCEL). За результатами моніторингу сформовано аналітичний звіт, який розглядався на засіданні кафедри (протокол протокол №10 від 14.12.2020 р.) та засіданні вченої ради факультету ЕБ (протокол №7 від 15.12.20 р.). Як зазначили голова студентського парламенту КНУТД Лесюта Н. Ю. та голова студентського парламенту факультету ЕБ Малюшенко О.О. на зустрічі з експертами, представники студентського самоврядування, як члени вчених рад мають право і можуть висловитись, робити певні заперечення чи підтримати освітні програми, які подаються до обговорення і затвердження. Така можливість регулюється Положенням про студентське самоврядування в КНУТД, ухвалене конференцією студентів університету, протокол № 2 від 22.09.2020 р. (<https://knutd.edu.ua/files/students/ProvisionsSPU.pdf>). Отже, здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час проведення зустрічі з роботодавцями ЕГ з'ясувала, що вони долучаються до процесу розгляду і удосконалення ОП «Підприємництво та комерційна діяльність», приймаючи участь в обговоренні проблем і надаючи рекомендації проєктній групі щодо удосконалення змісту ОП відповідно до вимог ринку праці на засіданнях кафедри (протоколи засідань кафедри №9 від 12.02.2020 та №10 від 14.12.2020). Причетність роботодавців до освітньої програми підтверджується і наданням рецензій до ОП: Смірновим О.В., директором ТОВ «ОЛДІМ», Булавкою А.В., генеральним директором ТОВ «ВОРЛД ГРІНІЗЕЙШЕН СИСТЕМ», Грубою Р.О., керівником відділу бухгалтерського консультування «BDO AG Wirtschaftsprüfungsgesellschaft», які розміщені на офіційному сайті разом з освітніми програмами. Окрім цього представники роботодавців долучаються до проведення різноманітних екскурсій, публічних лекцій (<https://drive.google.com/file/d/1VyordBTM2ejTX7AVyiSJwaLOpLGH3nH2/view>), тренінгів (<https://knutd.edu.ua/pod-ta-publkats/news/13361/>, <https://knutd.edu.ua/pod-ta-publkats/news/13059/>), конференцій (<https://knutd.edu.ua/pod-ta-publkats/news/13088/>, <https://knutd.edu.ua/pod-ta-publkats/news/13091/>) та круглих столів. Директором та співвласником компанії ТОВ «ВОРЛД ГРІНІЗЕЙШЕН СИСТЕМ» Пересипка О.М. проведено відкриту лекцію на тему: «Бізнес - це просто» (з дисципліни «Основи підприємництва» - <https://msnp.knutd.edu.ua/login/>. Логін для входу: orbpkdo7. Пароль – orbpkdo76); організовано лекційний курс представниками ТОВ «ФРІДОМ ФІНАНС УКРАЇНА» на теми: «Брокерські операції», «Експертна допомога з питань інвестування», «Дослідження й аналітика фондового ринку» (з дисципліни «Підприємницька та біржова діяльність» - <https://msnp.knutd.edu.ua/login/>. Логін для входу: orbpkdo76. Пароль – orbpkdo76). Отже, роботодавці безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

За сприяння Центру праці та кар'єри КНУТД на факультеті проводиться системна робота із збирання, накопичення та аналізу інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП. Для ОП «Підприємництво та комерційна діяльність», що акредитується вперше, буде застосовано практику Університету, яка передбачає: анкетування випускників ОПП (<https://knutd.edu.ua/students/job/>); готується реєстр випускників за місцем їх першого працевлаштування (Завантаження довідок про працевлаштування та листів-запрошень від роботодавців сторінка Дипломне проектування - (<https://msnp.knutd.edu.ua/login/>). Логін для входу: orbpkdo76. Пароль – orbpkdo76). Комунікація групи забезпечення ОП «Підприємництво та комерційна діяльність» відбувається через соціальні мережі, у створених групах і сторінках Facebook (<https://www.facebook.com/kpb.knutd.edu.ua/>), Viber, Telegram. До цього часу інформація щодо кар'єрного розвитку випускників збиралася шляхом особистого спілкування в рамках проведення галузевого ярмарку вакансій, під час зустрічей для випускників, особистого спілкування випускників та НПП кафедри. Слід зазначити, що практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми існує і розвивається за рахунок як особистих контактів з випускниками, так і завдяки активному використанню різних соціальних мереж.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Процедури і процеси забезпечення вчасного реагування на виявлені недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП передбачені у Положенні про організацію освітнього процесу (<https://knutd.edu.ua/files/ekts/documents/polozh-org-osv-proc.pdf>); Положенні про розробку освітніх програм (https://drive.google.com/file/d/1LHvO3eHsEOH6iLnuMnMUSiFXfEih55_/view) та Положенні про моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм (<https://drive.google.com/file/d/1KgnI4nDbGoy7offACQEXe6GME-KwEXmo/view>); Положенні про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості ВО (система внутрішнього забезпечення якості) (https://drive.google.com/file/d/1aC-7IXC3A-y2l6tt2oOlx9Vd_aGTff2J/view). Організацію роботи з розроблення, перегляду ОП здійснює навчально-методичний центр управління підготовкою фахівців та Вчена рада факультету. Інформація доводиться до гаранта ОП, розглядається на засіданнях ректорату, науково-методичної ради університету. Функціональні обов'язки щодо системи управління якістю освітньої діяльності покладено на Центр менеджменту якості освітньої діяльності (керівник центру Павленко В.М.). Університет отримав Сертифікат системи Менеджменту якості освітньої діяльності за стандартом ISO 9001:2015р: https://drive.google.com/file/d/1ShRbySw_hAcKUX4hANvh6_cZLPXL2YNr/view – національний та <https://drive.google.com/file/d/1UfWVQUWiKRozrXzStxRINB9DGhPCdc8u/view> - міжнародний. У ході здійснення процедури внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації було проведено анкетування студентів щодо реалізації освітніх компонент ОП. Результати анкетування обговорено на Науково-методичній раді КНУТД. За результатами аналізу вдосконалено освітні компоненти, які сприяють набуттю фахових компетентностей. Як зазначив керівник центру менеджменту якості освітньої діяльності Павленко В. М. під час зустрічі з ЕГ, для реагування на виявлені недоліки у ОП і освітньому процесі, розуміючи що головними стейкхолдерами навчального процесу є здобувачі вищої освіти, в університеті поширюється культура проактивності студентів щодо відстоювання своїх прав. Для цього вся інформація, нормативна документація і та що знаходиться на стадії обговорення знаходяться у вільному доступі на сайті університету у вкладці «Публічна інформація». Під час зустрічі з фокус-групою здобувачів вищої освіти, Малушенко О.О. відмітила, що фактів, які б засвідчували недоліки у освітньому процесі, не було, проте вони мають повне право на засіданнях вчених рад вільно висловити свою думку з цього приводу, а також звернутися до керівництва. Роботодавці на зустрічі запевнили, що їх інтереси щодо змін в ОП враховуються через опитування, розгляд і рецензування ОП. Щодо реагування внутрішньої системи забезпечення якості на виявлені недоліки в освітній програмі, згідно із визначеними у положеннях процедурами і в результаті проведених зустрічей на фокус-групах із стейкхолдерами і керівниками структурних підрозділів, з'ясовано, що на ОП, яка акредитується, такі процедури не порушуються.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОП першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» акредитується вперше, тому зауваження і пропозиції до ОП відсутні. Проте проводилась акредитація інших освітніх програм в КНУТД, тож була переглянута і уточнена мета, завдання і фокус ОП, розширено каталоги дисциплін вільного вибору студентів, удосконалено структуру і зміст силабусів, переглянута опитувальник, розширено респондентів анкетування тощо. За результатами акредитацій інших освітніх програм було розроблено систему опитування науково-педагогічних працівників щодо обізнаності процедур внутрішньої системи забезпечення якості (ВСЗЯ) КНУТД у вигляді анкети (Google-форми) «Тест для гарантів ОП КНУТД» та 16 січня 2020 року здійснено тестування гарантів ОП. Оскільки акредитація ОП є первинною, результати опрацювання зауважень та пропозицій з останньої акредитації, які повинні бути взяті до уваги під час удосконалення ОП, відсутні. Натомість, взято до уваги пропозиції експертів з акредитації інших ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В університеті розроблено низку документів, що описують процедури розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою: Політика у сфері якості (https://knutd.edu.ua/files/dostupdopi/quality_politics.pdf), Кодекс академічної доброчесності (https://knutd.edu.ua/files/dostupdopi/kodeks_akadem_dobrochesnosti_knutd_2018.pdf), Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) у КНУТД (https://drive.google.com/file/d/1aC-7IXC3A-y2l6tt2oOlx9Vd_aGTfF2J/view), Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) у КНУТД (https://drive.google.com/file/d/1RmPCzbm_Uk2doAWWXXUdoGx7P24UxstK/view). На зустрічі керівник центру менеджменту якості освітньої діяльності Павленко В.М. зазначив, що всі наукові публікації, кваліфікаційні роботи проходять перевірку на платформі сервісу онлайн-пошуку плагіату «Unichек», у результаті якої не менше 50% тексту має бути авторським. Якщо робота має нижчі значення унікальності тексту, експертна комісія розглядає дійсність на предмет плагіату і робота відправляється на доопрацювання. Під час зустрічі ЕГ зі здобувачами вищої освіти голова Студентського парламенту Лесюта Н.Ю. підтвердила застосування процедури перевірки робіт на наявність ознак плагіату. В академічній спільноті університету сформована культура якості, яка позитивно впливає на постійний розвиток і удосконалення ОП. Учасники академічної спільноти, зокрема НПП, співробітники центрів та загальноуніверситетських підрозділів залучені до процедур внутрішнього забезпечення ОП. Керівництво університету сприяє залученню академічної спільноти до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП через відкрите обговорення документів (проекти розміщуються на офіційному сайті), роботу студентського самоврядування і здобувачів вищої освіти, відкрите обговорення ОП і освітнього процесу науково-педагогічними працівниками, застосування сучасних методів та засобів навчання, реалізацію неформальної освіти та індивідуальної пізнавальної діяльності академічної спільноти. Розподіл відповідальності щодо здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти включає університетський рівень контролю і реалізується ректором, проректорами, Вченою, Науково-методичною та Науково-технічною радами; факультетський рівень контролю, реалізується деканом, вченою та науково-методичною радами факультету ЕБ, деканом факультету ЕБ, його заступниками; кафедральний рівень контролю, реалізується завідувачем кафедри. Важливу роль у всіх процесах, пов'язаних з функціонуванням СВЗЯОД, відіграє студентська громада, залучена до активної участі в усіх видах діяльності і процесах КНУТД. Між цими підрозділами налагоджена тісна співпраця, що сприяє забезпеченню якості освіти. Отже, в академічній спільноті КНУТД сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності за цією програмою.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

1. Періодичність та процедури оновлення освітньої програми в ЗВО удосконалюються і не порушуються. 2. Роботодавці активно долучаються до формування ОП першого бакалаврського рівня зі спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» і приймають участь у проведенні різноманітних заходів навчального характеру. 3. При розробці освітньої програми, яка акредитується, були враховані рекомендації визначені в ході проведення попередніх акредитацій інших освітніх програм в КНУТД. 4. В КНУТД функціонує центр менеджменту якості освітньої діяльності для внутрішнього забезпечення якості освіти. 5. Керівництво університету сприяє залученню внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

1. Освітня програма зі спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» першого бакалаврського рівня існує з 2017 року, тому поки відсутні випускники і наявна невелика кількість роботодавців, які співпрацюють із проектною групою ОП. Рекомендація: Знайти можливості до активізації дій щодо розширення кола зацікавлених роботодавців, які прийматимуть участь у формуванні і розвитку освітньої програми на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти. 2. З метою забезпечення якості освітньої програми проводяться опитування та анкетування здобувачів вищої освіти, випускників та роботодавців, позиція яких в першу чергу береться до уваги під час оновлення освітньої програми. Проте, обробка анкетних даних потребує залучення фахівців-соціологів для отримання фахових аналітичних даних. Рекомендація: в процесі обробки анкетних даних залучати фахівців-соціологів, що дозволить суттєво підвищити якість отриманої інформації.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Освітня програма в достатній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 8.1-8.7. У КНУТД дотримуються визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм. Слід відмітити, що ОП «Підприємництво та комерційна діяльність» першого бакалаврського рівня проходить акредитацію вперше, проте при розробці ОП були враховані рекомендації попередніх акредитацій інших ОП в університеті. Активно долучаються до процесу забезпечення якості ОП і освітньої діяльності всі зацікавлені стейкхолдери – здобувачі вищої освіти, представники студентського самоврядування, роботодавці, випускники, академічна спільнота. Навчання за ОП відбувається з 2017 року, тому поки відсутні випускники і наявна невелика кількість роботодавців, які співпрацюють із проектною групою ОП. З огляду на зазначене, експертна група робить висновок про достатність відповідності ОП Критерію 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила і процедури врегулювання прав та обов'язків всіх учасників процесу визначені в ряді документів, які є у вільному доступі на офіційному сайті ЗВО <https://knutd.edu.ua/university/dostup-do-pi/>, а також були надані ЕГ в відомостях про самооцінювання. Під час зустрічей з різними фокус-групами ЕГ з'ясувала, що всі учасники освітнього процесу ознайомлені зі своїми правами і обов'язками.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Під час акредитації ЕГ не побачила переліку внесених зауважень та пропозиції зацікавлених сторін до освітньої програми перед її затвердженням. Гарант освітньої програми запевнила, що такий проект був, і пропозиції стейкхолдерів постійно виносяться на обговорення при засіданнях кафедри в усній та письмовій формі. У відповідь на додаткові запити ЕГ були надані рецензії стейкхолдерів, котрі приймали участь в удосконаленні та розробці ОП протягом 2019-2021 рр.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Офіційний сайт ЗВО містить інформацію про освітню програму бакалаврського рівня https://knutd.edu.ua/university/faculties/engineering_economics/pidpriyemnitstva-ta-biznesu/. Робочі програми та силабуси доступні для всіх учасників навчального процесу в модульному середовищі освітньої програми. Інформація є оприлюднена в достатньому обсязі, чітка і зрозуміла, для всіх учасників освітнього процесу та потенційних вступників, котрі можуть зробити проінформований вибір щодо вступу на дану програму. Факти які це підтверджують були отримані на зустрічі зі здобувачами ВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

1. Визначено чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними та відкритими, вчасно публікуються на головному сайті університету. 2. Проекти ОП оприлюднюються на сайті факультету не пізніше як за місяць до їх затвердження. 3. На веб-сайті університету оприлюднено достовірну інформацію про ОП за 2019-2021 н.р. Також описи робочих програм, силабуси є у відкритому доступі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

1. Відсутня у відкритому доступі таблиця із пропозиціями зацікавлених сторін щодо покращення ОП. Рекомендація: Публікувати у відкритий доступ пропозиції стейкхолдерів та їх реалізацію в контексті ОП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Освітня програма в достатній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 9.1-9.3. На веб-сайті ЗВО своєчасно оприлюднюється інформація про ОП, описи та силабуси освітніх компонентів. Інформація є чіткою, прозорою та доступною для всіх учасників освітнього процесу, своєчасно оновлюється. Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу чітко регламентовані та послідовно дотримуються під час реалізації ОП. Відповідно ОП в контексті підкритеріїв, відповідає рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Експертна група зазначає, що КНУТД рухається по шляху формування сучасного освітнього простору, якому притаманна культура якості, студентоцентризму та академічної доброчесності.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Рєпіна Інна Миколаївна

Члени експертної групи

Льченко Вікторія Миколаївна

Гомба Андрій Васильович